

מסורת הש"ס

א) לעיל פה, ב) תוספ' ונחם רפ"ד פסחים ענ. ירוש' פסחים פ"ו ה"ה, ג) לעיל סב; ד) [פסחים דף לז: ענ:]; ה) ירוש' שם, ו) [וע' מ"ו לעיל ענ: סד"ה ונטריפה בכורות לז: ד"ה פסקא], ז) לעיל פב, ח) פי' בית המדרש [וע' רש"י מנחות פג:]; ט) שיר' לעיל במשנה קג; י) [עירובין מז:]; יא) [וע"ע מ"ו ימנות לו. ד"ה מר, וז"ל ל: ד"ה ודמנמס, וזכ"מ עב. ד"ה קושקין, וז"כ לז: ד"ה ונחמס, ובכורות כח. ד"ה ר"מ].

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה ונטור רי' לזית השריפה ואני פליג' ומזהב ילא נמחק:

שינויי נוסחאות

א) קמופלגי הדגיא ועשתי פליג' (י"ש"ח: ב) לא אליבא בר' פליג' וכו"ה ככל תמיהי' (דק"ח: ב) כש"מ גרים ארצא. וכו"ה כסתי"ו רש"י, אלל תמוס' גרסי ארבעבד: ד) ז"ל דתניא (בה"ח: הגר"י: ב) ז"ל ודאמאי (י"ש"ח: ז) ז"ל תימא (י"ש"ח: ז) דאפילו (י"ש"ח: ח) כתיב' דרבי אליעזר. ומינת דאדיל ליתא: ט) מפסדינן (כ"ה: ז) דליכא (כ"ה: ח) כתיב' טוסף ואל טרחו בקרבן זה. ועי' פוסט מלאכות שפי' כפנים אחרות: יב) דאמ"פ (כ"ה: יג) הדיה איצא דקתני גבי יוצא את דוק בר' פליג' (ש"ח וכו"ה: יד) כתיב' ודיו קל. וכו'. פליג' גרס קבלה: טו) עם בשור (כ"ה: טז) שמעון נטירה וחלוץ הוא פליג' (י"ש"ח: יז) בו פסול אחר (י"ש"ח: יח) ז"ל דלא (י"ש"ח: יט) ז"ל דלא (י"ש"ח: כ) ז"ל בבכור (י"ש"ח: כא) מינת בו נמחק (י"ש"ח: כב) כסתי"ו דלא הובר טריפותו עד לאחר הפשט שרייה שחיטתו והפשטו לעורו בר'. וכו"ה כדיו רש"י: כג) בקבורה. כדון קדשים בחור דאין בר' (י"ש"ח: כד) כשדובא (כתיבי ושי"ח: כה) אלל תמנמס' גרס לו ומוקין לה כבכור חס. ועיין בעריכ' ובסכ"מ שם פ"ג מהלכות בכורות ה"י, ועיין כדיו וז"ל (הגר"י: ב) ותרופת דדו רפ"ב: ב) ז"ל דתרביצאי (שי"ח ובתה"י: וכו"ה בראש ספ"ג דבכורות), ועי' לעיל דף ג ע"ג כש"י אות ח' ובלקוטיס שם: כח) דרבנן יצא לבית השריפה ואני אומר ובר' פליג' (י"ש"ח, וכו"ה בראש"י שם: ב) ז"ל לעוסקים (י"ש"ח: ג) ז"ל וטעונין (כתה"י וד"ה: לא) ז"ל מיד' (נלל וכו') (י"ש"ח: לב) ז"ל גזירה (י"ש"ח: לג) כאן הק"י. ומיה"ד אבל לא התירו מומחה לא. משמע ובר' (שסכ"י, ב"ש, צ"ק: לד) ז"ל בפי' עד כמה (בכורות דף כח. הגר"י:)

רבי אלעזר ברבי שמעון כו'. קסבר צוריקה כשרה תליא היתר העור אלל נפסל בשר קודם זריקה אין העור מותר ואפילו הופשט קודם פסולו: מ"ד. הדם מרצה על העור לאחר שנפסל בשר: **ברבי אליעזר**. דלמיר דס אע"פ שאין בשר: **אליבא דר' אליעזר כ"ע לא פליגי**. כלומר מילתיה דרבי אלעזר ברבי שמעון דלמיר לא הורלה ודאי פלוגתא היא דעל כרחק מודה הוא דלילו רבי אליעזר לא קאי כוותיה דהא קאמר יזרוק לכתמילה אף ע"פ שאין בשר כגון אבד או נשרף אלמלא זריקה מעלייתא היא: כי פליגי **אליבא דרבי יהושע**. כלומר הא דלמיר דמ"ד הורלה כר' אליעזר ולא כרבי יהושע ליתא דלפילו אליבא דרבי יהושע אמרה רבי למילתיה: ה"ג עד כאן לא א"ר יהושע אלא כבשר דליכא פסידא לכהניס. ע"כ לא קאמר רבי יהושע אס אין בשר נלעלים לחנוכה דליכא פסידא לכהניס והמורה אמרה (דגרי"ס יב) הבשר **והדם: אלל נענין עור דאיכא פסידא דכהניס אפילו רבי יהושע מודה**. דלא מפסידנא ט) לכו שלא כדון ואס נשרף בשר או אבד קודם זריקה לכתמילה ולא יזרוק וליכא ז) פסידא דכהניס שהרי לא קרב הקרבן יא) ואס עבר חזק הדם הוא זריקה להמיר העור אע"פ יב) שלא עלה לו הקרבן הקרבה הוי וקרניה ביה עור העולה אשר הקריב: **מידי דהוה טז) אידיעבד**. דקתני אס זרק הורלה. הניחא גבי נטמא איכא למימר ה"ן מרצה אלל ו גבי יואל לא מרצה ה"ן וקאמר אס זרק הורלה אלמלא ק"ל יד) היה לו לרבי יהושע בדרשה זו דאס אין בשר אין דס דאס זרק הורלה הלכך גבי אבד ושרוף נמי אע"ג דביעבד נמי פסול כדלמרינן ביכיל לולין (פסחים עח:) לענין עור מיהא מודה: **למאות לא קאמר**. דהני הכשר מאותן כך וכי קאמר ר' חנינא כנשרפין מחמת פסולן: **והאיכא קודם הפשט וקודם זריקה**. דצין לרבי צין לרבי אלעזר ברבי שמעון נשרף לרבי משוס דקודם הפשט ולרבי אלעזר משוס דקודם זריקה: **חלוץ קאמרי'**. מימי לא ראיתי עור מופשט יואל לבית השריפה והנפסל קודם הפשט עורו נשרף כבשרו טז) ואין מפשטיס אותו: **והאיכא אחר הפשט קודם זריקה**. דלרבי אלעזר ברבי שמעון חלוץ טז) ונשרף הוא: ומשני **רבי חנינא כרבי ס"ל**. דלמיר הדם מרצה על העור: ה"ג ואצ"א אפילו תימא כר' אלעזר בר"ש ומודה רבי שאין הפשט קודם זריקה. אפילו תימא רבי חנינא כרבי אלעזר ס"ל ודקא קשיא לך הא איכא אירע צו יז) אחר הפשט קודם זריקה לא איתרמי צימיו דלפילו לרבי דלמיר הדם מרצה על העור בפני עצמו מודה הוא דאין הפשט קודם זריקה (ולא הורגלו כדך) וכל שכן לרבי אלעזר ברבי שמעון לא הורגלו כדך: **והאיכא נמאאס טריפה צבני מעייס**. לא יח) נמאל פסולו עד שהופשט ופסול זה קודם זריקה וקודם הפשט היה צו דקס"ד יח) דצין לרבי וצין לרבי אלעזר נשרף כדלמירן לרבי משוס דקודם הפשט ולרבי אלעזר משוס קודם זריקה: **מרצה**. הואיל ולא הוכר פסולו קודם הפשט לרבי וקודם זריקה לרבי אלעזר מרצה על העור והבשר ישרף כשאר פסולי קדשים: **אלא מאי קמ"ל רבי עקיבא**. כיון דשמעינן לרבי חנינא דלמיר בשאר קדשים מרצה למה לי לאשמעינן ככור יז): **דאפילו גגזולין**. ככור בעל מוס הנשחט צו יא) במדינה על מומו ולא התירו הכתוב אללא באכילה כדכתיב (דגרי"ס טו) כשעריך תאכלנו אלל אס מת עורו אסור וטעון קצורה ואשמעינן רבי עקיבא דהיכא דלא ניכר יב) טריפתו עד לאחר הפשט שראה שחיטתו והפשט עורו כאילו מרק דמו במקדש ונמאל טריפה לאחר הפשט: **בשר כקבורה**. יב) דאין מאכילין קדשים לכלבים ושריפה ליכא דאין שריפה בקדשים אללא כשהוצאה יב) לעזרה ונפסלו לאחר שחיטה: **והעור בשריפה**. לא ידענא טעמא. וגראה בעיני דל"ג האי פירושא יב) אללא ה"ג והלכה כדברי חכמים ותו לא מיד. ותוספתא יז) וז גירסא דתלמידי ה) תרביצאי יב) היא וטעו כמה ששינו במשנתיהו דרבנן יב) לבית השריפה ה) יאל אומר דרבנן לאו אדר"ע קיימי דליירי בצכור גגזולין אללא אדרבי חנינא קיימי דליירי בקדשי המקדש: **בזרתנ'** נשרפין צנים דשן. חוץ לג' מחנות כדילין לקמן בפירקין דף קה:) **ומטמאין צגדים**. לעסוקין יב) כן כדכתיב (ויקרא טז) והשרוף אותם וגו': **שלא כמאות**. שנפסלו טעונין יב) שריפה כשאר פסולי קדשים: **צנים הצירה**. פעמים בעזרה פעמים בזה הבית כדלמרינן בגמרא [ע"צ]:

טבול יום

פרק שנים עשר זבחים
באין דאמר לא הורצה ברבי יהושע. תימה היכי מצי סבר כוותיה הא קתני ומודה רבי יהושע דאס זרק הורלה כדבסמוך וגראה לפרש ומ"ד יא) לא הורלה כר' יהושע דגזר נטמא בשר או נפסל דלא יזרוק אטו אבד ושרוף דליכא בשר כלל דהתס אפילו בדיעבד

ומאי אחר הפשט קודם שנראו להפשט אחר שנראו להפשט מאי רבי ומאי רבי אלעזר בר' שמעון דתניא רבי אומר הדם מרצה על העור בפני עצמו וכשהוא עם הבשר נולד בו פסול בין קודם זריקה בין לאחר זריקה הרי הוא כיוצא בו ב^הרבי אלעזר בר"ש אומר אין הדם מרצה על העור בפני עצמו וכשהוא עם הבשר נולד בו פסול קודם זריקה הרי הוא כיוצא בו אחר זריקה הורצה בשר שעה אחת יפשיטנו ועורו לכהנים לימא בדרבי אליעזר ורבי יהושע קמיפלגי א) יעשית עולותיך הבשר והדם ב^הרבי יהושע אומר יאם אין דם אין בשר אם אין בשר אין דם רבי אליעזר אומר דם אע"פ שאין בשר שנאמר יודם וזבחיך ישפך א"כ מה ת"ל ועשית עולותיך הבשר והדם לומר לך ב^המה בדם בזריקה אף בשר בזריקה הא למדת שריוח יש בין כבש למזבח לימא מ"ד הורצה כר"א ומ"ד לא הורצה כר' יהושע ב) אליבא דר"א כ"ע לא פליגי כי פליגי אליבא דרבי יהושע מ"ד לא הורצה כרבי יהושע מ"ד הורצה אמר לך עד כאן לא קאמר רבי יהושע התם אלא בבשר דליכא פסידא לכהנים אבל עור דאיכא פסידא לכהנים אפילו רבי יהושע מודה מידי דהוה אדיעבד ג) דתנן ד) נטמא בשר או נפסל או שיצא חוץ לקלעים ר"א אומר יזרוק רבי יהושע אומר ילא יזרוק

ומודה רבי יהושע שאם זרק י"הורצה: א"ר חנינא סגן הכהנים כו': ולא הרי פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים למצותן לא קאמרינן הרי ח) קודם הפשט וקודם זריקה חלוץ קאמרינן והאיכא אחר הפשט וקודם זריקה לרבי אלעזר ברבי שמעון דאמר אין הדם מרצה על העור בפני עצמו רבי חנינא כרבי סבירא ליה ואיבעית אימא אפילו תוקמא ז) כרבי אלעזר ברבי שמעון מודה רבי שאין הפשט קודם זריקה והאיכא נמצאת טריפה בבני מעיים קסבר נמצאת טריפה בבני מעיים מרצה דיקא נמי דקתני א"ר עקיבא מדבריו למדנו שהמפשט את הבכור ונמצא טריפה שיאותו הכהנים בעורו ש"מ ואלא מאי קמ"ל ר"ע הא קמ"ל אפילו ז) בגבולין א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן ה"הלכה כר"ע ואף ר"ע לא אמר אלא כשהתירו מומחה אבל לא התירו מומחה לא יוהלכתא כדברי חכמים ה) (בשר בקבורה והעור בשריפה): **בזרתנ'** פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים בזמן שהן נשרפין כמצותן ינשרפים בבית הדשן ומוטמאין בגדים ואם אינן נשרפין כמצותן נשרפין בבית ה"הבירה ואינן מטמאין בגדים

ס"ל. דלמיר הדם מרצה על העור: ה"ג ואצ"א אפילו תימא כר' אלעזר בר"ש ומודה רבי שאין הפשט קודם זריקה. אפילו תימא רבי חנינא כרבי אלעזר ס"ל ודקא קשיא לך הא איכא אירע צו יז) אחר הפשט קודם זריקה לא איתרמי צימיו דלפילו לרבי דלמיר הדם מרצה על העור בפני עצמו מודה הוא דאין הפשט קודם זריקה (ולא הורגלו כדך) וכל שכן לרבי אלעזר ברבי שמעון לא הורגלו כדך: **והאיכא נמאאס טריפה צבני מעייס**. לא יח) נמאל פסולו עד שהופשט ופסול זה קודם זריקה וקודם הפשט היה צו דקס"ד יח) דצין לרבי וצין לרבי אלעזר נשרף כדלמירן לרבי משוס דקודם הפשט ולרבי אלעזר משוס קודם זריקה: **מרצה**. הואיל ולא הוכר פסולו קודם הפשט לרבי וקודם זריקה לרבי אלעזר מרצה על העור והבשר ישרף כשאר פסולי קדשים: **אלא מאי קמ"ל רבי עקיבא**. כיון דשמעינן לרבי חנינא דלמיר בשאר קדשים מרצה למה לי לאשמעינן ככור יז): **דאפילו גגזולין**. ככור בעל מוס הנשחט צו יא) במדינה על מומו ולא התירו הכתוב אללא באכילה כדכתיב (דגרי"ס טו) כשעריך תאכלנו אלל אס מת עורו אסור וטעון קצורה ואשמעינן רבי עקיבא דהיכא דלא ניכר יב) טריפתו עד לאחר הפשט שראה שחיטתו והפשט עורו כאילו מרק דמו במקדש ונמאל טריפה לאחר הפשט: **בשר כקבורה**. יב) דאין מאכילין קדשים לכלבים ושריפה ליכא דאין שריפה בקדשים אללא כשהוצאה יב) לעזרה ונפסלו לאחר שחיטה: **והעור בשריפה**. לא ידענא טעמא. וגראה בעיני דל"ג האי פירושא יב) אללא ה"ג והלכה כדברי חכמים ותו לא מיד. ותוספתא יז) וז גירסא דתלמידי ה) תרביצאי יב) היא וטעו כמה ששינו במשנתיהו דרבנן יב) לבית השריפה ה) יאל אומר דרבנן לאו אדר"ע קיימי דליירי בצכור גגזולין אללא אדרבי חנינא קיימי דליירי בקדשי המקדש: **בזרתנ'** נשרפין צנים דשן. חוץ לג' מחנות כדילין לקמן בפירקין דף קה:) **ומטמאין צגדים**. לעסוקין יב) כן כדכתיב (ויקרא טז) והשרוף אותם וגו': **שלא כמאות**. שנפסלו טעונין יב) שריפה כשאר פסולי קדשים: **צנים הצירה**. פעמים בעזרה פעמים בזה הבית כדלמרינן בגמרא [ע"צ]:

היו

טבול יום

קד.

בא א מיי פרק א מהלכות פסח"מ הלכה לא:
ב מיי פ"ו מהלכות מעה"ק הלכה ד:
ג ד מיי פרק א מהלכות פסח"מ הלכה לא:
ג הו מיי פ"ג מהל' בכורות הלכה י וע"ש כ"ח"מ:
גא ז מיי פ"ו מהלכות מעה"ק הלכה ד:
גב ח מיי פ"ה מהלכות פרה דלומה הלכה ד:
גג ט מיי פרק ז מהלכות מעה"ק הלכה ד ופ"ה מהלכות פרה הלכה ד:

תורה אור השלם

1. ועשית עלותיך הקישר ודקם על מזבח וזוהי אֶלֶיךָ ודם וזבחיך ישפך על מזבח וזוהי אֶלֶיךָ והקשר והבשר תאכל:
דברים יב, כו

מוסף רש"י

אם אין בשר. רלו כגון שנטמא או שנאכל, אין הדם מרק (פסחים טו.) דם אע"פ שאין בשר. כשרה ונפטרו הנעלים מה דם. עולה: בזריקה. שעומד בלחץ חורק מן הכלי כדכתיב וזרקו: אף בשר בזריקה. אלמלא אורז יס וממחה האזיר חורק לזריקה (בכורות לז:) ממיר רבי עקיבא אפילו לעוצדי כוכבים ולעיל פי' ברש פק התערובות (דף עא: ב) אלל לא התירו מומחה לא משמע דוקא משוס טריפות הא לאו הכי לא והיינו דלא כר"מ דקנים כפרק יד) (כל פסולי המוקדשין דף לג.) כצכור שנשחט שלא על פי מומחה מכאן דקדק בהלכות גדולות דהא דקיימא לן ה' כרבי מאיר בגזירותיו דוקא בגזירותיו ולא בקנסיו ה':

שיטה מקובצת

ת"ל ועשית עולותיך בו'. עיין לעיל דף ס"ב ע"ג: ואף רבי עקיבא. עיין תוס' בכורות דף ל"ב ע"ג: